Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4430

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 september 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede naar aanleiding van verzoeken van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties, over de stand van zaken van de onderhandelingen over het LGO-besluit en het Meerjarig Financieel Kader 2028–2034.[1] Ook ga ik in op de samenwerking met de LGO binnen het Koninkrijk, de stand van zaken van het LGO-UPG-onderzoek en mijn werkbezoek aan Brussel eind september. Tot slot bied ik uw Kamer in de bijlage van deze brief het verslag van de Europese Commissie aan van het LGO-EU Forum op Aruba.

Stand van zaken besluitvorming over landen en gebieden overzee (LGO)-besluit en Meerjarig Financieel Kader (MFK)

Het voorstel tot wijziging van het LGO besluit is onderdeel van het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuw MFK 2028–2034. Het voorstel ziet toe op de relatie tussen de EU en de LGO en de beschikbare middelen vanuit het EU budget voor de LGO. De Europese Commissie heeft het voorstel tot wijziging van het bestaande LGO-besluit op 3 september 2025 gepubliceerd en uw Kamer heeft het BNC-fiche «Landen en gebieden overzee LGO-besluit» daarbij op 10 oktober 2025 ontvangen.[2] De vragen van uw commissie hierover heb ik op 12 maart 2026 beantwoord.[3] De inzet zoals omschreven in het BNC-fiche wordt gedurende het gehele onderhandelingsproces uitgedragen. Dit gebeurt in afstemming met de LGO en waar mogelijk gezamenlijk met gelijkgestemde lidstaten (o.a. Denemarken en Frankrijk). De belangrijkste elementen van de Nederlandse inzet op het terrein van de LGO zijn: (1) het benadrukken van het strategisch belang van het partnerschap en EU aanwezigheid -via de LGO- in het Caribisch gebied (en andere geopolitiek relevante regio's), (2)

[1] Kamerstukken II, 2025/26, 2026Z12810 en 2026Z03104.
[2] Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4187.
[3] Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4292.

kst-22112-4430
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

het ontwikkelen van separate calls voor Sub National Island Jurisdictions (SNIJ's), (3) betere en eenvoudiger toegang voor de LGO tot de zogenoemde horizontale fondsen van de Europese Unie via toegesneden formats voor indiening van voorstellen en rapportage.

De Nederlandse inzet op de LGO in de EU gaat verder dan het LGO-besluit. Zo is mede door Nederlandse inzet in de positie van de Raad t.a.v. Global Europe in het aankomende MFK opgenomen dat de toegang voor de LGO moet worden verbreed tot financiering voor regionale en transregionale projecten uit *alle* geografische enveloppes.[4] Onder het oorspronkelijke Commissievoorstel konden de LGO alleen profiteren van EU-financiering uit de *mondiale* enveloppe van het fonds (circa 6% van middelen in Global Europe). Al is dit een belangrijke stap, landing in het MFK blijft afhankelijk van verdere onderhandelingen. Bij de onderhandelingen over het MFK geldt dat niks vastligt, tot er over het gehele pakket overeenstemming is.

Onderhandelingen

Over het LGO-besluit en het aankomende MFK (periode 2028–2034) wordt nog onderhandeld. De voorzitter van de Raad van de Europese Unie, nu Ierland, bepaalt het tempo van de onderhandelingen. Het LGO-besluit zal op basis van de bijzondere wetgevingsprocedure worden genomen (artikel 203 VWEU). Het Europees Parlement wordt geraadpleegd overeenkomstig de raadplegingsprocedure en zal een niet-bindend advies leveren. Het ontwerpadvies van het Parlement is eerder dit jaar gepubliceerd en zal naar verwachting in september 2026 in stemming worden gebracht tijdens de plenaire vergadering van het Europees Parlement.

Onderdelen van het LGO-besluit zijn afhankelijk van de bredere onderhandelingen over het volgende MFK. Er kan daarom nog geen Raadspositie ingenomen worden op het budget en verwijzingen naar andere fondsen in het besluit. Op wijzigingen in het LGO-besluit die hier niet mee samenhangen kan wel al een raadspositie worden ingenomen. De onderhandelingen over het MFK lopen nog zeker tot het einde van 2026 en mogelijk tot in 2027 door. Over de bredere inzet van Nederland t.a.v. het MFK en het samenhangende Eigenmiddelenbesluit (EMB) is al eerder richting uw Kamer gecommuniceerd in de kamerbrief van 22 mei.[5]

Na de zomer zal het Ierse voorzitterschap naar verwachting een nieuwe versie van het onderhandelingsdocument delen (de *negotiating box)*, ter bespreking tijdens de Europese Raden in het najaar van 2026. Als er een akkoord wordt bereikt door de Europese Raad begint het proces van de formele afronding. De uiteindelijke positie van de Europese Raad zal vervolgens verwerkt worden in de verschillende onderdelen van het MFK, waaronder het LGO-besluit. Het LGO-besluit wordt pas definitief als de Raad van de Europese Unie ermee instemt, op basis van unanimiteit.

Na het vaststellen van het LGO-besluit zal de zogenoemde comitologiefase plaatsvinden. Dan zullen de relevante uitvoerings-en gedelegeerde handelingen die in het LGO-besluit worden voorgesteld, vastgesteld worden. Het kabinet zal tijdens deze onderhandelingen aandacht hebben voor de allocatie van de middelen over de eilanden en de wijze waarop de samenwerking tussen de Commissie en de LGO wordt vormgegeven. Nederland zal expliciet inzetten op het behoud van de territoriale enveloppe, zoals ook met de LGO is afgestemd.

---

[4] Council of the EU. MFF 2028–2034: Council agrees partial mandate on Global Europe, d.d. 16 juni 2026.

[5] Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4357.

Naast de onderhandelingen over het nieuwe MFK is het ook van belang om volledig gebruik te maken van de beschikbare mogelijkheden voor de LGO in het huidige MFK. Nog niet alle middelen en mogelijkheden voor de LGO zijn benut. Nederland zet zich onder meer in om via de EU-begroting meer ondersteuning aan de LGO te bieden voor bijvoorbeeld projectontwikkeling. Voor de relatief beperkte uitvoeringscapaciteit van de LGO is het effectief participeren in EU-trajecten als Global Gateway anders formeel wel mogelijk, maar praktisch vaak niet goed haalbaar.

Stand van zaken onderzoek voor- en nadelen LGO- en ultra perifere gebieden (UPG)-status

Op 29 juni jl. is het onderzoek naar de voor- en nadelen van een LGO- en UPG-status, uitgevoerd door de Universiteit van Curaçao, gedeeld met uw Kamer.[6] Dit onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van een motie van de leden White (GroenLinks-PvdA) en Paternotte (D66).[7] Zoals aangegeven in de meegezonden Kamerbrief wordt in september met de LGO gesproken over het rapport. In het vierde kwartaal van 2026 wordt vervolgens, mede op basis van deze gesprekken, een kabinetsreactie aan de Kamer verzonden.

Bezoek Staatssecretaris van BZK aan Brussel

Eind september bezoek ik Brussel om met verschillende belanghebbenden onder andere te spreken over het LGO-dossier. Tijdens deze gesprekken zal ik stilstaan onder meer bij de Nederlandse inzet voor de LGO en de opvolging van de uitkomsten van het LGO-EU Forum. Na afloop van het bezoek zal ik u conform mijn toezegging informeren over de uitkomsten.

Verslag LGO-EU Forum van Europese Commissie

In mijn brief d.d. 21 mei 2026[8] deelde ik al mijn eigen verslag van het Forum met uw commissie. In aanvulling daarop deel ik bijgaand het verslag van de Europese Commissie van het LGO-EU Forum. Dit verslag geeft een gedetailleerd beeld van de besprekingen die hebben plaatsgevonden tijdens het LGO-EU Forum op Aruba dat plaatsvond van 9 tot 13 april. Uit beide verslagen is de vergrote inzet van de Europese Commissie in de Caribische regio op te maken. Deze krijgt naast de lopende projecten onder het huidige LGO-besluit vorm door het betrekken van de LGO bij de Global Gateway strategie. Ieder van de LGO is gevraagd projecten in te dienen op een aantal prioriteitsgebieden waaronder maritieme en digitale connectiviteit en energietransitie. Op verzoek van de LGO zelf wordt nu ook afvalbeheer meegenomen.

Samenwerking binnen Koninkrijk richting EU

Om als Koninkrijk in Brussel effectiever te kunnen zijn en efficiënter te kunnen opereren, is naar mijn mening meer samenwerking en afstemming onontbeerlijk. De komende periode zal ik mij daarom inzetten om de samenwerking met en ondersteuning van de LGO binnen het Koninkrijk te versterken en de LGO te ondersteunen richting de EU. Dit alles met het doel de relatie van de LGO met de EU optimaal te benutten. Dit traject is in 2023 ingezet met de instelling van het speciaal gezantschap voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De werkzaamheden van het speciaal gezantschap voor deze drie LGO worden nader toegespitst op ondersteuning bij het aantrekken van EU-subsidies.

---

[6] Kamerstukken II, 2025/26, 36 800-IV, nr. 68.
[7] Kamerstukken II, 2023/24, 36 560-IV, nr. 11.
[8] Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4354.

Om de samenwerking te verbreden en op een structurele manier vorm te geven wordt nu gewerkt aan een EU Platform van de zes Nederlandse LGO en Europees Nederland.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van der Burg